

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.
Kranj, 22. maja 1937.

Št. 21.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Volilcem v prevdarek

20. junija t. l. se vrše v razširjenem Kranju občinske volitve — zadnje v dravski banovini, izvenzemski avtonomne občine. S komasacijo okoliških občin je izginil starodavni patriarhalni Kranj za vedno, v kolikor mu ni dala že industrializacija od l. 1923. dalje spremenjenega lica. Po sebi je umevno, da so pri takih ogromnih spremembah morale priti v večji ali manjši obliki do izraza diference, ki temelje tako v političnih kakor gospodarskih nazorih.

Vsekakor pa je v minuli dobi pri marsikomu, ki trezno gleda na gospodarski in politični položaj, moglo dozoreti prepričanje, da je rešitev vseh someščanov odvisna in mogoča samo v konstruktivnem in sporazumnem delu. Da zapuste vsaka nesoglasja in nasprotstva gotove neprijetne utise, je po sebi umevno, ravno tako umevno pa mora biti, da jih je treba koncem koncev spraviti iz sveta.

Cela Slovenija bo gledala tega dne na izid občinskih volitev v Kranju in presojala rezultat mirno in trezno, brez dvoma treznejše kakor mi sami, ki stojimo v sredi tega vrveža. Ako se bodo vršile te volitve v znamenju razpaljenih strasti strankarskega boja, kakor so se vršile zadnje, potem je gotovo, da bo dobila slovenska javnost o nas vseh ne ravno najmilejšo sodbo. Zato je treba, da gremo na to delo z odkritosrčno besedo in resno voljo ter uredimo voliven akt s treznim in mirnim dogovorom brez onih izrodov in posledic, ki jih zapuša sleherni boj bodisi gospodarski bodisi politični.

Kranj stoji pred tako veliko dobo svojega razvoja, kakor ga od začetka industrializacije še ni doživel. Pred nami je dolga vrsta neobhodno potrebnih investicij, od katerih naj ima haska sleherni meščan. Baš zato pa je neobhodno potrebno, da se strnejo vse latentne sile, ki doselej iz enega ali drugega vzroka niso mogle sodelovati. Če nas ta velika doba ne bo našla složnih in pripravljenih k žrtvam ter samozatajevanju, potem nam bodo naši nasledniki lahko očitali, da smo bili majhni ljudje v velikih časih. Če pa hočemo take očitke odvreči, potem je neobhodno potrebno, da računamo samo s trezno razsodjo brez vsakih osebnosti, in da puščamo v stran žalitve iz polpretekle dobe, ter si kakor možje pogledamo v oči in z mirno in resno besedo odpravimo nesporazum v bodočnosti.

To ni osebna zahteva nas volilcev, temveč je to zahteva, ki jo kličejo bodoči rodovi nad nas. Naša dolžnost je, da jim s trezno razsodjo pokažemo pot bodočega gospodarskega razvoja kranjskega mesta, ki naj morda prevzame nekoč v tem pogledu vodilno vlogo med slovenskimi mesti. Menda ga ni mesta v državi, ki bi imelo v vsakem pogledu tako krasne perspektive svojega razvoja in napredka, kakor ga ima baš Kranj na kateremkoli torišču: treba je samo resnih in treznih ljudi, ki mu kažejo pot in ki puščajo v stran kakršnekoli bolne ambicije in osebnosti, može, ki znajo podrežati osebne interese splošnim koristim, širokogrudne v odpuščanju in solidne v izvajanju strogo začrtanih gospodarskih načel, ki morajo temeljiti samo na zdravih, davno preizkušenih metodah.

Iz povedanega jasno sledi, da bi bil za bodoče občinske volitve v Kranju najbolj umesten trezen kompromis, ki izključuje vse osebnosti, vse domnevno neporavnane račune iz preteklosti in vsaka politična trenja na občinskem torišču v bodočnosti. Zato naj bi bil bodoči občinski odbor strogo na stališču osebnega in političnega kompromisa. Pred forum obč. odbora spadajo po tej logiki v prvi vrsti zadeve gospodarskega značaja, s katerimi smo prizadeti vsi enako, posredno ali neposredno. Varovati moramo strogo lojalnost in vse posledice voditi jasno in odkrito brez kakršnekoli tajnistvenosti.

Tako ravnanje bo brezdvomno v interesu vsakega občinstva kakor tudi občine same in bo pomirilo vse duhove, in kar je največje vrednosti, če bo našla ideja dovolj pripadnikov, ne bo nobenega razdora ob volitvah in zlih posledic za onega kot drugega, kateremkoli stanu pripadajočega volilca.

Kranjsko občinstvo naj po svojih zastopnikih dokaže vsej Sloveniji in vsej državi, da je sposobno urejevati in voditi svoje zadeve na konciljantem in tolerantem način.

Naravno je, da je občinski zastop navezan na dobrohotja predpostavljene mu oblasti in gotovo ni reprezentanta teh oblasti, ki bi hotel na tako lojalni podlagi sestavljenemu občinskemu odboru odrekati potrebno podporo. Nesmiselno bi pa bilo, ko bi samo za to, da izkaže svojo moč ena ali druga stranka, hotela stopati v nasprotje z režimom.

Kranj ne stoji prvič v dobi svojega gospodarskega razvoja pred vprašanjem kompromisa. L. 1921., ko so bile razmere vsled vojnih posledic v vsakem oziru zelo žalostne, se je dosegel kompromis med tremi tedaj v Kranju zastopanimi strankami z lahkoto in uvidevnosti mlajših in starejših je bilo pripisati, da je končala tedanja volilna doba brez vsakega boja. Tudi pozneje v l. 1922., ko je šlo za postavitev Narodnega doma, se je apeliralo na pripadnike vseh strank za njihove donose in reči moram, da je bil odziv povsod enak in pripravljen ter je kazalo, da bo preje ali sleje zavladalo v Kranju ono medstrankarsko sožitje, ki je neobhodno potrebno, ako naj mesto progaja. Ko se potem prišli prvi znaki bližajoče se denarne krize in ko se je na posamezne denarne zavode napravil run, se je ponovno izkazalo sodelovanje vseh strank o odnosu mišljenj kot najbolje sredstvo za preprečitev kakršnegakoli nezaupanja. Tako je bilo v l. 1926., ko so vse tri tedanje na podlagi volilnega zakona na kranjski občini zastopane stranke šle v odbor mestne hranilnice, ki jo je potem dvignilo tako visoko, da je danes v pogledu likvidnosti brezdvomno prva med obč. denarnimi zavodi v dravski banovini, s čemur je na dovolj jasn način podan dokaz, da je v slogi moč. Prav tako smo prepričani, da bo z občinskim gospodarstvom v trenutku, ko se bodo pri njem znašle v složenem sodelovanju vse struje javnega življenja.

Ne samo različnost političnega prepričanja, tudi različni stanovi morajo biti v občinski zbornici zastopani. Iz tega sledi, da je naš someščan vsakdo bodisi enega ali drugega poklica in da je sleherni pozvan sodelovati za splošno dobro.

Če so bili tolikrat mogoči sporazumi in če je dokazano, da so vsikdar rodili dobre sadove, potem moramo biti v dno duše prepričani, da mora tudi sporazum, na katerem insistiramo sedaj z vso odločnostjo, roditi za občino in občane dobre posledice, ker bodo s kompromisom rešeni vsi onih nelepkih prerakanj, očitkov in natoleevanj, ki zastrupljajo za dolgo dobo vse društvene in družabne odnose, in od katerih nima nihče haska, zagrenjenosti pa je naravna posledica na vseh straneh.

Naj pomisli uradnik in delavec, obrtnik in kmet, tovarnar in trgovec, koliko neprijetnosti prihrani sebi in vsem svojem, če z vso odločnostjo v svojem družabnem okviru nastopi za sporazum k obč. volitvam; prepričan naj bo, da je s tem samo pripomogel pravi misli do zmage, od katere bo imel sam največ haska. Če dosežemo to, potem smo za svoje someščanstvo storili toliko, kakor si danes niti predstavljati ne moremo, če primerjamo posledice strankarske volilne borbe z mirnim sožitjem vsakega meščanstva. Morda bo eden ali drugi nasprotnega mnenja in stremljenja. Morda komu ne bo šlo v račun mirno sodelovanje vseh z vsemi, toda potem mora pod lastno firmo poskusiti sestaviti bojno geslo za bodoče volitve in prepričati se bo, da bo z njim podlegel. Kajti kolikor pozna mo stremljenje vseh slojev kranjskega mesta, je odločno za miren način rešitve občinskih volitev, in nikomur ni na tem, da bi se v današnjih razmerah, ki so težke za vsakega, hotel izpostaviti neprijetnostim v obliki volilnega boja. Mi vsi smo organična celota, drug na drugega nevezani in deloma odvisni. Zato je nas vseh stremljenje mirno sožitje in smotrno gospodarsko delo za napredek našega lepega mesta.

Mnogim je znano, da se je za kompromis že precej storilo, da so gotovi faktorji po posrednikih stopili v medsebojen stik in upati je, da se pravočasno najde za to platforma in postavi sporazumna lista. Čas za to je kratek. Radi tega apeliramo na vso javnost vseh političnih naziranj in stanov, da se v najkrajšem času (po dosedanjih in eventualno novih posredovalcih) zglase in izrazijo svoje želje in zahteve, ki naj bodo seveda umerjeni in naj računajo, da je v okviru 30 obč. odbornikov in ravno toliko namesnikov treba izoblikovati sliko vseh stanov in političnih prepričanj bodočega občinskega odbora. Treba je izbrati mirne ljudi, ki razumevajo današnji položaj kranjskega meščana in ki bodo dovolj širokogrudni, da vedo podrediti lastne ambicije potrebam celokupnosti. Po drediti bomo lastna stremljenja splošnim interesom in smo pripravljani na vse strani z največjim umevanjem razčistiti (zamotano) situacijo; pripravljani smo do skrajne honetnosti in tolerance, bodisi v osebem, bodisi v vsakem drugem pogledu. Ena sama misel je, ki nas preveča in ki smo jo izrazili že zgoraj in ta je, da kranjsko meščanstvo hoče konstruktivnega in složnega dela. Prepričani smo, da se bo tudi na drugi strani našlo dovolj uvidevnih mož, ki bodo znali ceniti to gesto, ki zaupajo tej

jasni besedi in ki bodo od svoje strani doprinesli vse, da se ta misel čimprej oživotvori v korist vsakega meščanstva in njegovega napredka.

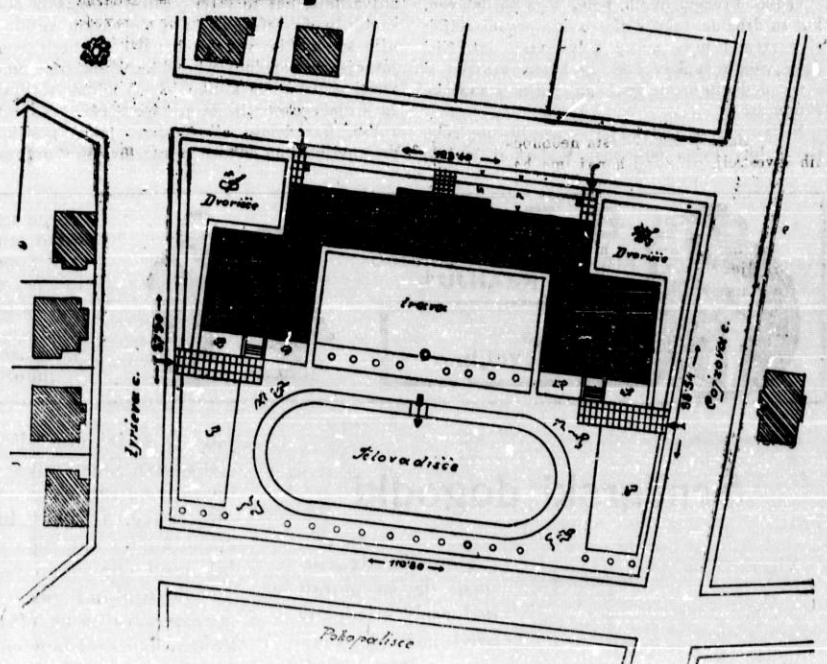
Povdarjamo že, da hočemo delati z resnostjo in odkrito besedo, da nimamo pripravljenih v ozadju nobenih volilnih manevrov.

Jasno pa moramo že sedaj povedati, da je kompromisna lista zagotovljena tudi v tem slučaju, če bi kaka skupina ne uvidela važnosti in potrebe splošnega sporazuma. Javnost bo šla preko neobjavljenih poskusov takih separatnih list na dnevni red.

Resnost in odkritosrčnost smatramo pri tem za častno nalogo in zavedamo se, da odgovarjamo za uresničenje te misli pred vso javnostjo; zato pa pričakujemo tudi na drugi strani enake resnosti in odkritosti.

Če po skupnem prizadevanju uresničimo to srčno željo ogromne večine kranjskih prebivalcev, je gotovo, da bomo dan 20. VI. 1937. slavili kot najvažnejši dan kranjskega mesta vseh src in odkrite besede. Ta dogodek bo izpričeval zrelost kranjskega meščana, ki bo lahko vzgled marsikaterim slovenskim korporacijam in kažipot našim bodočim pokolenjem. Za nas pa bo spričevalo trezne razsodnosti in ponos nad pogumom, ki smo ga s tem za vedno zapisali v anale kranjskega mesta.

Načrt novega šolskega poslopja v Kranju

Danes prinašamo situacijsko sliko novega šolskega poslopja v Kranju. Iz njega se jasno vidi impozantnost stavbe in velikost prostora, ki ga bo bodoča kranjska šola zavzemala. Samo poslopje bo dolgo 105 m. Šola ne samo, da bo v

v vsakem oziru odgovarjala vsem zahtevam, katerim mora ustrezati moderno urejeno šolsko poslopje, temveč bo tudi v okras in ponos mesta Kranja.

Zopet nesreča na Storžcu

Za binško praznike bi kmalu Storžec imel novo žrtev. Samo srečno naključje je, da se ni zgodila smrtna nesreča. Za praznike je namreč odšlo veliko število Kranjčanov na Storžec, hoteli so izrabiti lepo vreme za prve izlete v gore. Odšlo je tudi večje število Primorcev, med njimi Štemberger Ludvik, ki je bil prej zaposlen v tekstilni tovarni. Ker je bil med stavko odpuščen od dela, sedaj pomaga pri zidarjih trdže Nanut. Njegova navada, da najraje hodi sam po gorah, bi ga skoraj stala življenje.

Na Poljani pod Storžcem je bil že v nedeljo. V ponedeljek se je zgodaj zjutraj podal po strmi poti, ki vodi po grebenu, na vrh Storžca. Nad Planino Jasen je plezal čez severno steno Storžca, kjer je dohod s tržiške strani. Okrog 7 ure zjutraj je bil skoraj že pod vrhom. Zleb, ki se nahaja tukaj, ga je zapeljal, da ni šel po markirani poti, temveč da je nadaljeval kar po žlebu. Tako je prišel do mesta, kjer mu je

bila pot naprej nemogoča, a tudi nazaj ni mogel več. Tako je nekaj časa skoraj visel sredi stene. Ker so mu pa popuščale moči, je zdrknil navzdol čez skale ter padel na plaz snega, ki se nahaja nad prepadom, globokim nad 300 metrov. Imel je še toliko prisebnosti, da je pri padcu hitro sedel, ker je priletel na mehki sneg s hrbotom. Z nogami se je uprl v sneg, da ni zdrčal navzdol v prepad. Posebno srečo je imel, da se ni med skalovjez resno poškodoval. V slučaju, da bi se že med skalovjem poškodoval, prav gotovo ne bi imel toliko prisotnosti duha, da bi preprečil drčanje po snegu v prepad.

Njegov padec je videl neki Božič, ki mu je prihitel na pomoč. Tudi drugi so prišli z vrha in mu hoteli nuditi pomoč, vendar iste Štemberger ni bil potreben in je sam nadaljeval pot.

Dogodek nam potrjuje, da se nesreče v gorah dogajajo v večini slučajev vsled neprevidnosti samih turistov.

Naš ponos

Zavrgli smo stare stroje, a s pomočjo novih, najmodernejših izdelujemo tako obutev, da moremo, bodisi v kvaliteti ali izdelavi tekmovali z ameriškimi proizvodi. Naše trgovine so založene z novo vrsto moških polčevljev h katerimi je priloženo kopito, nova LORD krema, flanelasta krpa za čiščenje in vezalke. To vse dobite za ceno

DIN 199.-.

Obiščite našo prodajalno in pomerite si naše zadnje modele. Neutrudljivo delamo na tem, da izpopolnjujemo našo proizvodnjo in tako moremo zadovoljiti najboljšega gospoda z najfinejšim okusom.

Bata

in pregleda prošnjo, da nam zamudniki oboje pošljejo čim preje. Hkratu tudi opominjamo one edince, ki občnega zbora še niso imele, da ga izvedejo v teku meseca maja z izjemo one, ki so bile ustanovljene šele v začetku letošnjega leta. To je važno radi tega, da se bodo mogli vršiti sestanki okrajnih odborov na katerih se bo izvolil novi odbor. Mnogo pripravljanih odborov za ustanovitev okrajnega odbora čaka prav na izvršitev občnih zborov njim pripadajočih krajevnih kmečkih zvez. Na tem mestu pripominjamo še enkrat, da morajo vse edince prijaviti svoj občni zbor tudi gl. odboru.

Obenem prosimo vse pripravljalne odbore, ki imajo pravila že zdavnaj potrjena, pa še niso sklicale ustanovnega občnega zbora, da pohitijo z ustanovitvijo. Nikakor ni prav, da se ostane na sredi pota, začeto delo je treba izvesti do konca. Kdor si ne zna pomagati ali potrebuje kakšnih nasvetov, se naj takoj obrne na glavni odbor in dobil bo navodilo. Dasi je že mnogo dela na polju, ostane vendar kakšna ura v nedeljo, katero posvetite svoji organizaciji. Zavedajte se, da je poleg prej omenjenega dela prav tako važno delo tudi v organizaciji.

Mnogo naših zastopnikov ima še stara pravila, ker se je z ustanovitvijo nekoliko zakasnil. Ta ali oni jih je že tudi nameraval zadnji čas poslati v potrditev. Opominjamo, da so ta pravila bila spremenjena na občnem zboru delegatov, dne 7. marca in da se na podlagi njih ne more več ustanoviti krajevna kmečka zveza. Obrnite se takoj na glavni odbor, da vam pošlje nova pravila in nova navodila. Vse one pa, katerim smo poslali pred kratkim že nova pravila pa prosimo, da jih pošljejo takoj v potrditev. Pazite pa: brez izjave soglasnosti glavnega odbora ne gre.

CELODNEVNI TEČAJ KRAJEVNE KMEČKE ZVEZE V KOMENDI.

V nedeljo, dne 25. maja se vrši pod okriljem Krajevne kmečke zveze celodnevni tečaj v Komendi, na katerem se bodo obravnavala stanovska in strokovna vprašanja. Ta tečaj je namenjen za člane Kmečke zveze sosednjih edinic in za prijatelje naše organizacije. Predavali bodo najboljši strokovnjaki in borci za kmečke pravice. Snov, ki je na programu je pestra in aktualna, vsled česar bodo imeli udeleženci od tečaja veliko koristi.

SESTANEK ZASTOPNIKOV NABAVNIH IN PRODAJNIH ZADRUG.

V nedeljo 25. maja se vrši sestanek zastopnikov nabavnih in prodajnih zadrug, katerega

je sklical glavni odbor Kmečke zveze v Ljubljani. Vrši se v Rokodelskem domu v Ljubljani ob 10. uri dop. Prosimo vse zadruge, ki so prejele naše vabilo, da sigurno pošljejo na ta stanelek svojega zastopnika.

Peter Rešetar rešetar!

Pucelj za Ljudsko fronto. Njegovo glasilo si je našlo sedaj geslo francoske revolucije. To bo kri tekla — pa ne bojte se, samo v Pucelju glavnic in mesariji, ker slovenski narod mu ne bo sledil v njegovo poslednjo puceljovščino.

Mladina se daje! V Ljubljani se je zdramila mladina. Tako so se spoprijeli, da še celo samo „Jutro“ ne more preko tega. Če je enkrat mladini dovolj, potem bo kmalu konec „Jutrovega“ upanja na boljše čase! Starcev nima, mladine nima, moških nima, ženskih nima, ostane še samo srednji spol!

Vse narobe! Pod režimom JNS je bilo vse narobe, to pride šele sedaj počasi na dan. Tako so se zastopali tisti, ki imajo veliko denarja, tisti, ki ga je imel malo, je moral plačati celo karto. Zdravi so dobivali rento namesto invalidov, živ pokojnino na račun tistih, ki so bili že mrtvi. In tako dalje in tako dalje. Izvoljeni so bili tisti, ki jih narod ni volil, narod so zastopali tisti, ki ga niso smeli zastopati, k svobodi so ga pripeljali tisti, ki so bili v zaporu. (Slov. gospodar.)

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKS, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Pozor košnja naprodaj! Prodajam v Kranju nepokošeno travo od dveh velikih travnikov. Prešern Kranj.

Novost! Za javne urade ali pisarne služi na dva načina pisalna miza, ki se trenutno spremeni za pisalni stroj. Prednost tega je, da se pisalni stroj pogrezne v mizo samo, se ne praši in miza se rabi kot normalna pisalna miza. Izdela se v poljubnem lesu. Vpogled pri tvrd-

ki Jurij Pollač, strojno mizarstvo Kranj, Favrovska Loka.

Iščem enosobno stanovanje v Kranju, za 1. junij. Naslov v upravi lista.

Razprodajam radi selitve različno pohištvo novo in izbljeno. Imam v zalogi čebelarne in žnidaršiče nove in stare. Udir, Preddvor.

Potnike za prodajo šivalnih strojev sprejem takoj. Simunac Kranj.

Prodajalko večšo vezanja sprejem takoj za trgovino šivalnih strojev in koles. Simunac — Kranj.

Gostije, društva in družine pride najceneje fotografirat na dom

fotograf JUG Kranj

(Sedaj nasproti trgovine I. Savnik.)

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Frankopanska ul. 11.

Predno si nameravate kupiti dežnik, ogledjte si mojo zalogo vseh vrst in velikosti dežnikov lastnega izdelka. Na zalogi jih imam tudi za narodne noše. Izdelujem tudi vrtno senčnike. Sprejemam tudi vsakovrstna popravila in preobleke.

PRODAJA NA MALO IN VELIKO!
Se priporoča

Jenko Alojzij
dežnikar — Kranj

Pozor!

Kdor zida hišo ali preureja stanovanje!

Svetujem Vam, da se obrnete, če rabite in želite biti res dobro postreženi v pečarski stroki, na spodaj podpisano tvrdko. Štedilnike vseh vrst in velikosti. Lončene peči, visoke krušne (kmečke) v vseh velikostih in barvah. Ploščice bele in barvaste za oblaganje štedilnikov, mesarij, kuhinj, kopalnic itd. Vse to dobavlja in postavlja ter popravlja vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in najsolidneje domača tvrdka

Oselji Vinko

pečarski mojster,
Kranj, Mestni trg 18

